

Twaqqafx il-muzika!

Kont taf li l-hsejjes li nisimgħu fuq id-Dinja huma biss vibrazzjonijiet tal-arja? Imma dan ma jfissirx li l-ispazju hu xi post silenzjuż minhabba li hemm m'hemmx arja. Dan minhabba li l-arja hi ġabra ta' gassijiet u hemm shab ta' gass fl-ispazju li jista' jivvibra u jhalli lill-hsejjes jgħaddu minnu wkoll.

Sewwa, mela nafu kif il-hsejjes jista' jivvjaġġa fl-ispazju, imma x'qed jagħmel dawn il-hsejjes? It-tweġiba hu oġġetti b'saħħithom li minnhom johroġ ammoni kbir ta' enerġija – tant li jgħiegħu l-gassijiet jivvibrav.

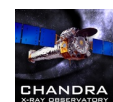
Pereżempju, minbarra li jibilgħu l-materjal, il-'black holes' jerħu wkoll għettijiet qawwija ta' enerġija. L-astronomi diġà jafu li l-'black hole' fiċ-ċentru ta' ġabra ta' galassji msejha 'Perseus Cluster' hi qawwija biżżejjed biex tagħmel hoss kbir.

"Hsibna li dawn il-hsejjes nistgħu nsibuhom fil-ġabriet ta' galassji kullimkien," jgħid l-astronomu Ryan Foley. Minkejja dan, Ryan hu membru ta' tim ta' astronomi li milux osservaw ġabra ta' galassji li tissejjah il-'Phoenix Cluster' (murija fir-ritratt t'hawn fuq) li kważi ma tagħmel l-ebda hoss. Dan ifisser li jew mhux il-ġabra ta' galassji kollha jipproduċu l-hoss, jew li xi kultant il-muzika tieqaf!

COOL FACT

Minbarra hsejjes ta' veru fl-ispazju, l-astronomi xi kultant ibiddlu d-dawl li josservaw fi hsejjes biex ikunu jistgħu janalizzawh aħjar. Ana hawn: weird space sounds made from light on this NASA website.

More information about EU-UNAWA
Space Scoop: www.eu-unawe.org/kids/